

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

Сучасна польська проза і поезія в перекладах

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

освітній ступінь магістр

Луцьк – 2023

Силабус вибіркового освітнього компонента «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» підготовки магістра

Розробник:

Яручик В.П., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури

Погоджено

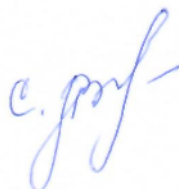
Гарант освітньо-професійної програми

Світлана СУХАРЄВА

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу протокол № 2 від 15 вересня 2023 року.

Завідувач кафедри:

проф. Світлана СУХАРЄВА

I. Опис освітнього компонента

«Сучасна польська проза і поезія в перекладах»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	освітній ступінь магістр	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання: 1
Аудиторних: 24 год.		Семестр: 2
Тижневі години - аудиторні 2 год.		Лекції : 10 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 14 год.
		Самостійна робота: 88 год.
		Консультації: 8 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська та польська		

II. Інформація про викладача

Яручик Віктор Павлович

Кандидат філологічних наук

Доцент

Контактна інформація e-mail: iaruchyk@gmail.com , тел.:

+380957985838

Дні занять (розклад): <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. *Анотація освітнього компонента*

Силабус освітнього компонента «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 03 Гуманітарні науки.

Сучасний польський літературний процес – визначне явище, яке відзначене розвитком нових тенденцій, стилів, тем. До силабусу введено оглядові теми, що наглядно продемонструють внутрішню логіку літературного процесу кін.. ХХ ст.. – поч. ХХІ ст. в історичній змінності літературних напрямів, течій, стилів та жанрів.

Силабус складений з урахуванням сучасних вимог до вивчення літератури, перекладацької справи як видів мистецтва і як джерел національної свідомості.

Практичні заняття з курсу мають на меті доповнити й поглибити знання зі сучасного літературного процесу в іменах. Предметом пильної уваги є життєвий шлях і творчий доробок письменників Польщі й польської діаспори, переклад поетичних і прозових творів.

Для перекладу пропонується поєднання різних підходів. Враховуються особливості індивідуального стилю письменників.

Для глибшого вивчення пропонуються поетичні та прозові твори різних жанрів. Під час перекладу текстів особлива увага звертається на теоретичні питання (сюжет, конфлікт, композиція, засоби характеротворення, мова персонажів, ритміка, строфіка, символи та ін.), ставляться проблеми традицій і новаторства, методу, напрямку, течії, школи. Акцентується на розгляді творчого доробку письменників у широкому естетико-літературному та філософському контексті доби.

Предметом вивчення освітнього компонента є історичні, культурні, літературні процеси в Польщі та в еміграції, постмодерні явища, традиції та новаторство в літературному дискурсі Польщі у II половині ХХ ст. – поч. ХХІ ст.

2. ***Пререквізити***: дисципліни гуманітарного профілю.

3. ***Постреквізити***: дисципліни, пов'язані зі здобуттям професійної освіти в залежності від обраного напрямку.

4. *Мета і завдання освітнього компонента*

Метою вивчення сучасної польської літератури є поглиблене і розширене ознайомлення з історією польської літератури кін. ХХ ст. – поч. ХХІ ст., забезпечення принципу системності, аналітичної обсервації, розуміння літератури як форми художнього пізнання і перетворення дійсності, перекладацькі вміння.

В основу силабусу покладено історико-літературний принцип, що ґрунтується на ідейно-художніх критеріях.

Завдання курсу – подати процес розвитку сучасної польської літератури у її реальних суперечностях, найвидатніших художніх здобутках, у боротьбі проти підпорядкування ідеологічним догмам; ознайомити здобувачів освіти з найпомітнішими письменницькими іменами та художніми творами; акцентувати увагу на витворенні повноти історико-літературних уявлень про сучасний польський літературний процес, визначити специфіку перекладу новітніх літературних творів з використанням різних підходів, методологій.

Міжпредметні зв'язки існують із такими ОК: історія, філософія, соціологія, психологія та ін.

5. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Здатність послуговуватись сучасними технологіями, зокрема і інформаційно-комунікаційними та педагогічними.

Фахові компетентності (ФК)

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями під час інтерпретації реалій історико-культурного процесу, аналізу філософських учень, порівняння і зіставлення мовних та літературних явищ, зразків перекладу.

Здатність демонструвати сформовані мовну й мовленнєву компетенції з польської та англійської мов на високому рівні в процесі фахової і міжособистісної комунікації, коректування текстів, перекладу зразків різних функціональних стилів, викладання, володіти на рівні А1-А2 польською мовою.

Здатність демонструвати безпосередню приналежність до слов'янського мовно-культурного простору, послуговуючись знаннями національних мов, літератур, історико-культурних процесів, усвідомлювати особливості лінгвальної та концептуальної картин світу слов'ян загалом, поляків зокрема, формувати інтерес до їхнього вивчення в учнів.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (знання)

Вільно спілкується державною та іноземними мовами усно й письмово, використовує їх для організації продуктивної міжкультурної комунікації.

Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, перекладознавчими, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Здійснює порівняльний аналіз мовно-літературних явищ, різних зразків перекладу, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, переклад як форму міжнаціональної комунікації.

Виконує як усний, так і письмовий переклади, коректування текстів різного функціонального призначення й рівня складності, працює зі словниками й довідковими джерелами, новітніми інформаційними технологіями в галузі перекладу.

6. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Сучасна польська література та її розвиток					
Тема 1. Сучасна польська поезія та	9	1	1	6	1
Тема 2. Сучасна польська проза та	8	1	1	6	
Тема 3. Сучасні польські письменники, нагороджені найпрестижнішими преміями Європи та світу.	8		1	6	1

Тема 4. Види художніх перекладів. Поняття літературно-художнього перекладу	8	1	1	6	
Тема 5. Специфіка перекладу польської сучасної поезії.	8	1	1	6	
Тема 6. Специфіка перекладу польської сучасної прози.	7		1	6	
Тема 7. Автопереклад: вміння та навички професійного перекладача.	8	1		6	1
Тема 8. Граматичні та стильові особливості літературно-художніх перекладів.	8	1		6	1
Разом за модулем 1	64	6	6	48	4
Змістовий модуль 2. Особливості літературно-художнього перекладу. Практичні вміння					
Тема 9. Проблема протиріччя під час перекладу художніх текстів. Практичні вміння.	10	1	1	8	
Тема 10. Суть художнього перекладу. Проблема передачі змісту й форми.	10	1	1	8	
Тема 11. Використання методів та прийомів у ході літературно-художніх перекладів.	10	1	2	6	1
Тема 12. Редагування текстів після здійснення перекладу художніх творів.	10	1	2	6	1
Тема 13. Специфіка мовного оформлення тексту перекладу.	8		1	6	1
Тема 14. Сучасні перекладознавчі та їхні професійні підходи.	8		1	6	1
Разом за модулем 2	56	4	8	40	4
Всього годин:	120	10	14	88	8

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Перекладачі та перекладознавці в Україні. (6 год.)
2. Кращі перекладачі та перекладознавці світу. (6 год.)
3. Сучасні школи перекладознавства в Україні. (6 год.)
4. Літературно-художні переклади в сучасному глобалізованому світі. (6 год.)
5. Переклади сучасних поетів Польщі. (6 год.)
6. Переклади сучасних прозаїків Польщі. (6 год.)
7. Оцінка українських перекладів сучасної польської літератури. (6 год.)
8. Переклади літературної класики Польщі в кінці ХХ – поч. ХХІ ст. (6 год.)
9. Редагування перекладених художніх текстів. (6 год.)
10. Специфіка перекладу фразеологізмів. (6 год.)
11. Переклад фольклорних образів та символів. (6 год.)
12. Переклад професійної та рідковживаної лексики в художніх текстах. (6 год.)
13. Сучасні підходи до проблем літературно-художнього перекладу. (8 год.)
14. Перекладацькі трансформації та їхня роль. (8 год.)

8. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Немає

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» складається з двох змістових модулів, оцінюється у сумарній максимальній кількості 100 балів та її вивчення передбачає виконання самостійних завдань.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять – обов'язковий компонент оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності здійснюється згідно з Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються в онлайн-форматі чи в письмовій формі. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин. Здобувач освіти допускається до перескладання іспиту чи заліку за умов скликання екзаменаційної комісії.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
2. Некряч Т. Є, Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Для студентів перекладацьких факультетів ВНЗ: Навчальний посібник. Вінниця : «Нова книга», 2008. 200 с.
3. Фоміна Л. Методичні вказівки щодо практичних занять з навчальної дисципліни «Особливості перекладу художніх творів». Донецьк : ДВНЗ «НГУ», 2015. 109 с.
4. Kozak Alla, Lavrynovych Liliia, Sukhareva Svitlana, Iaruchyк Olga, Iaruchyк Viktor, Modern digital technologies in teaching philological disciplines. Revista Tempos E. *Espaços Em Educação*. Т. 13. Vol. 32. S. 1-22.
5. Яручик В. Особливості перекладу Тараса Шевченка у Польщі в першій половині ХХ століття. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів ІІІ Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 26 березня 2020 року, Луцьк Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. 288с. С.282-287.

6. Яручик В. Порівняльний аспект польських фразеологізмів у перекладі на українську мову. Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: зб. тез доповідей; Київ - Луцьк - Варшава, 9-12 листопада 2020 р. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. С. 137-139.
  7. Яручик В. Способи ідентифікації селян на польсько-українському пограниччі в XVI-XVIII ст. на прикладі антропонімії Грабовецького старостату (у співавторстві з Олейнік Марек). Лінгвостилістичні студії. Вип. 13, грудень 2020, С. 112-120, <https://doi.org/10.29038/2413-0923-2020-13-112-120> (дата доступу: 12.12. 2020).
  8. Jaruczyk W. Karabowicz T. «Literatura ukraińska Na Podlasiu: Od Gwary Do języka Literackiego». Лінгвостилістичні студії, Вип. 12, Лютий 2020, С. 83-96.
  9. Jaruchyk Viktor, Krupka Viktor, Martyniuk Mykola, Tkachenko Viktoria, Vinnichuk Alla. Contemporary Literary Journalism: Factors Of The Reader. Ad Alta: Journal Of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11. Issue 2. Special Issue XX. P. 165–175.
- Додаткова:**
10. Вавжинський Марек. Улісс: міні-епопея / пер. з пол. Віктора Яручика ; передм. Василя Слапчука. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2016. 100 с.
  11. Яручик В., Яручик О. До проблеми художнього тексту на заняттях з польської мови: Еволюція лірики Яна Лехоня // Оксфорд (Великобританія). ЛОГОС. Оксфорд (Великобританія), 2020. С. 126-131.
  12. Яручик В. Поняття Батьківщини у творчому дискурсі Івана Киризяка. Декілька штрихів до 70-річчя видатного підляського поета. Український літературний провулок. 2019. Т.19. С.63-69.
  13. Яручик В. Розмова з літератором : Сучасна українська художня творчість в іменах. Видання друге, доповнене і виправлене. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2016. 279 с.
  14. Яручик В. Специфіка сучасної україномовної поезії в Польщі / Волинь філологічна: Текст і контекст. Полоністичні студії Науковий збірник. Випуск 27. Луцьк: Видавництво Вежа-Друк, 2019, С. 203-211.
  15. Яручик В., Сухорука Є. Специфіка художнього часу в романі «Малий апокаліпсис» Тадеуша Конвіцького. Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи. Т. 9. Луцьк: Видавництво Вежа-Друк, 2019, 103 с. С. 40-42.
  16. Яручик В. Становлення і розвиток української літератури, твореної українськими літераторами Польщі у ХХ ст. Український літературний провулок. 2020. Т.20. С.235-242.